

№8 (265)
ТАМЫЗ / АВГУСТ
ҚЫРКҮЙЕК / СЕНТЯБРЬ
2026 ЖЫЛ

АБАЙ UNIVERSITY

АБАЙ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ГАЗЕТІ

2002 жылдың
тамыз айынан бастап
шығады

Болат ТІЛЕП,
Абай атындағы ҚазҰПУ КеАҚ
Басқарма Төрағасы-Ректоры:

Жаңа шешім қалыптастыратын буын даярлау керек

Республикалық Тамыз конференциясында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев педагог мамандардың алдында тұрған маңызды мәселелерге тоқталды. Оның ішінде, жаңа Конституцияны оқыту үдерісі, заманауи педагог кадрларды даярлау, жасанды интеллект дәуіріндегі ұстаздардың рөлі, қоғамдық институттарды дамытудағы ЖОО-лардың орны жөнінде өте өзекті тақырыптар айтылды. Осыған байланысты Орта Азия және Қазақстан арасында педагогикалық көшбасшы университет ретінде танылған Абай атындағы ҚазҰПУ Басқарма Төрағасы-Ректоры Болат Тілеппен сұхбаттасқан едік.

— Болат Анапияұлы, республикалық Тамыз конференциясына қатыстыңыз. Мемлекет басшысы онда өте келелі мәселелерді көтерді. Айтыңызшы, Тамыз конференциясы ең бірінші сізге қандай ерекшелігімен әсер қалдырды?

— Бұл Тамыз конференциясына тарихи деген баға беруге болады. Неліктен? Өйткені, бұл жолғы алқалы жиын білім беруге басымдық берген жаңа Конституцияның негізінде өтіп отыр. Ал Ата Заңның орындалуы мен мемлекет құрылымының дамуында ұстаздар қауымы маңызды рөл атқарады. Оны Мемлекет басшысы да атап өтті. Сондықтан, Тамыз конференциясы жаңырыған жүйеге серпін беру мақсатын қамтып, педагогтар алдына үлкен инновациялық міндеттер жүктеді дей аламыз.

Тағы бір айта кетерлігі, бұған дейін білім беру саласы мемлекеттік идеологияға қызмет етуі тиіс секілді әсер қалдыратын. Енді жаңа Конституция бойынша керісінше, идеология — білім беру, әлеуметтік сала секілді, жалпы руханиятты қолдауға күш салуы тиіс екенін айғақтап берді.

Жалғасы 3-бетте

ЖАҢА БЕЛЕС, ЖАҢА МҮМКІНДІК, ЖАҢА АРМАНДАР БАСТАУЫ

БІЛІМ КҮНІНЕ АРНАЛҒАН САЛТАНАТТЫ ІС-ШАРА ӨТТІ

Білім күніне орай Абай университетінде салтанатты жиын өтті. Іс-шараға университет басшылығы, оқытушы-профессорлық құрамы мен студенттер қатысты. Салтанатты жиын Мемлекеттік әнұранмен ашылып, концерттік бағдарламаға ұласты. Басқарма Төрағасы-Ректор Болат Анапияұлы жиналған қауымды Білім күнімен құттықтап, ізгі лебізін білдірді. «Бүгінгі сөзімді Абайдың даналығынан бастасам: «Адамның ең жаманы ол – талапсыз. Ендеше талаптан да білім үйрен, талапсыз ақыл тұл. Талап – ақылдың ажар-көркі». Бұл – ең алдымен біздің кешегі талапкер, бүгінгі шәкірт руханияттағы ұлтымыздың дарасы, жоғары білімдегі еліміздің тұңғышы Абай университетінің студенттеріне қарата айтылған ақыл. Студенттеріміз ғылым-білім биігінен көрініп, ұстаздарымыздың еңбегі жана берсін», – деді Болат Анапияұлы.

АБАЙ УНИВЕРСИТЕТІНЕ 6596 БІЛІМ АЛУШЫ ҚАБЫЛДАНДЫ

Жаңа оқу жылында Абай университетіне 6596 білім алушы қабылданды. Оның ішінде 5553 бакалавриат, 839 магистратура, 204 білім алушы докторантура бойынша оқуға түсті. Бакалавриат бойынша 2965 талапкер мемлекеттік грант негізінде, ал 1813 студент

ақылы бөлімге қабылданып отыр. Сонымен қатар, Астана қаласы әкімдігі гранты бойынша 108, Абай облысы әкімдігінің гранты негізінде 5 талапкер студент атанды.

Бірінші курс студенттерінің қатарында 443 «Алтын белгі» және 508 Үздік аттестат иегерлері бар. Бұл – педагогикалық қара шаңырақты үздік талапкерлер тандауының айқын көрсеткіші.

АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР ЖӘНЕ ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ ФАКУЛЬТЕТІ АШЫЛДЫ

Абай университетінде цифрлық дәуірдің талаптарына жауап беретін заманауи IT мамандары мен жасанды интеллект тілін меңгерген жаңа буын педагогтарын даярлайтын Ақпараттық технологиялар және Жасанды интеллект факультеті ашылды. Студенттер бағдарламалау, машиналық оқыту, робототехника, киберқауіпсіздік, деректерді талдау және заттар интернеті (IoT) сияқты ең өзекті бағыттарды кешенді түрде меңгереді.

Атап айтсақ, білім алушылар: «6B01507 – Информатика (IP)» «6B01509 – Информатика және робототехника»

«6B06102 – Жасанды интеллект және ақпараттық технологиялар» білім беру бағдарламалары бойынша оқиды.

Жалғасы 2-бетте

БАСТЫ МАҚСАТ – ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТІНЕ АЙНАЛУ

5-бет

ҰЛТТЫҚ ТАРИХТЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІН ЗЕРДЕЛЕГЕН

6-бет

ҮЗДІК ТҮЛЕКТЕР ҚАЗАН ФЕДЕРАЛДЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНДЕ ОҚИДЫ

7-бет

Тамыз конференциясы түйткілді мәселелерге жауап берді

Астана қаласында білім беру саласының жаңа басымдықтары мен даму бағыттарын талқыланған екі күндік республикалық Тамыз конференциясы болып өтті. «Адам капиталы, білім, прогресс – Халықтық Конституцияның негізгі құндылықтары» тақырыбына арналған кәсіби жиынның пленарлық отырысына ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев арнайы қатысып, сөз сөйледі. Мемлекет басшысы еліміздің білім беру саласы дамуының бағыт-бағдарын айқындап берді. Конференция жұмысына Абай атындағы ҚазҰПУ Басқарма Төрағасы-Ректор Болат Анапияұлы мен Академиялық қызмет жөніндегі проректор Бану Нарбекова да қатысты.

Ел күткен алқалы отырыста Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев білім беру жүйесінің қазіргі жағдайын саралап, ел дамуы мен өркендеуіндегі маңызды саланың алдында тұрған басты міндеттерді жіктеп берді. Президент заманауи мектептер салу, мұғалім беделін арттыру, жасанды интеллектті енгізу, кадр тапшылығын жою және жаңа буын педагогтарын даярлау мәселелерін қамтыды.

Білім беру саласын дамыту тек жаңа технологиялар мен заманауи инфрақұрылымды енгізумен шектелмейтін, кез келген реформаның түпкі нәтижесі адам капиталының сапасына байланысты екенін атап өтті. Ал бұл үдерісте жас ұрпақтың санасы мен дүниетанымын қалыптастыратын ұстаздың орны ерекше.

Жалғасы 4-бетте

АБАЙ УНИВЕРСИТЕТІ ҰЛЫ ХӘКІМДІ ҰЛЫҚТАДЫ

Жыл сайын 10 тамызда Қазақстан жұртшылығы ұлы ақын, ойшыл, ағартушы, қазақ жазба әдебиетінің негізін қалаушы Абай Құнанбайұлына арналған Абай күнін атап өтеді. Абайды тану – қазақты тану деген сөз. Сондықтан Абайды ұлықтау – азаматтығыңды, кісілігіңді ұмытпау деген сөз

Абай күні қарсаңында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев қазақстандықтарды меркемен құттықтап, ұлы ойшылдың шығармашылық әрі зияткерлік мұрасының мән-маңызын саралады.

«Абай ілімі — рухани шамшырығымыз, айнымас темірқазығымыз. Ақын жұртшылықты толғандырған көкейкесті мәселелерді бүкпесіз айтып, халқымызды бейкамдық пен жалқаулықтан аулақ

болуға шақырды. Хәкімнің «Толық адам» идеясы — әрбір азаматты руханикемелденуге үндейтін және ешқашан өзектілігі жоғалтпайтын мазмұны терең тұжырым», — деді мемлекет басшысы.

Сонымен бірге, Президент былығы Абай күнін «елімізде жүргізіліп жатқан ауқымды өзгерістермен тұспа-тұс келіп отырғанын» атап көрсетті.

(Жалғасы 4-бетте)

ЖАҢА БЕЛЕС, ЖАҢА МҮМКІНДІК, ЖАҢА АРМАНДАР БАСТАУЫ

БІЛІМ КҮНІНЕ АРНАЛҒАН САЛТАНАТТЫ ІС-ШАРА ӨТТІ

(Басы 1-бетте)

ЖАҢА БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ ІСКЕ ҚОСЫЛАДЫ

Биылдан бастап университетімізде қос дипломды бірнеше білім беру бағдарламасы жүзеге асырылмақ.

Оның бірі – «Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің Академиясы» республикалық мемлекеттік мекемесімен жасалған бірлескен «6B03124 Саясаттану және ұлттық қауіпсіздік» және «6B02217 Дінтану және ұлттық қауіпсіздік» білім беру бағдарламалары.

Екіншісі – Абай университеті мен «Сириус» ғылыми-технологиялық университетінің бірлескен «Ғылыми-техникалық білім беру көшбасшылары» магистратура білім беру жобасы. Бағдарлама «Педагогикалық білім» бағыты бойынша жүргізіледі.

САЛТАНАТТЫ ЖИЫНДА УНИВЕРСИТЕТ ТҮЛЕГІ СӨЗ СӨЙЛЕДІ

Іс-шара барысында Абай университетінің түлегі, «Қазақстан» телерадиокорпорациясы» АҚ Алматы қалалық филиалының директоры Ерканат Көпжасар сөз сөйледі. Ол өз сөзінде білім ордасына алғысын білдіріп, жаңа оқу жылына қадам басқан студент жастарды құттықтады.

«Құрметті студенттер, мен де сіздер секілді 15 жыл бұрын осы алаңда тұрдым. Жүрегімізде қорқыныш, болашаққа үлкен үміт бар еді. Абайдың «Сен де бір кірпіш дүниеге, кетігін тап та бар қалам» сөзінде үлкен философия бар. Аяулы ұстаздарымыздың жол көрсетуімен, 4 жылда Абай университетінде қалыптастық. Бәріміз бір-бір кірпіш болып, өмірден өз орнымызды таптық. Сондықтан да сіз де болашақ

мемлекетіміздің берік іргетасын қалайтын азамат болыңыздар!», – деді Ерканат Көпжасар.

«МЕКТЕПKE ЖОЛ» АКЦИЯСЫ ЖАЛҒАСЫН ТАПТЫ

Білім күні қарсаңында «Мектепке жол» республикалық қайырымдылық акция дәстүрлі түрде жалғасын тапты. Акцияның негізгі мақсаты – университет қызметкерлері мен оқытушы-профессорлар құрамының балаларын мектепке қажетті құрал-жабдықтармен қамтамасыз ету. Соған сәйкес 10 мектеп оқушысына қаржылай сертификаттар мен сый-сияпаттар табысталды.

«АБАЙЫМНАН ТАПҚАНЫМ» ӘНІ ШЫРҚАЛДЫ

Жиында Абай университетінің 3-курс студенті Нұршапағат Сәулеттің сөзі мен әніне жазылған «Абайымнан тапқаным» әні шы-

рқалды. Студенттер арасында кенінен танылған ән – университет жастарының көңілінен ерекше орын алған туынды. Әуені мен мазмұны студенттік өмірмен үндесіп, жастықтың жалынды үні мен білімге ұмтылыс үйлесім тапқан. Университет қабырғасындағы ұмытылмас сәттерді, достық пен арманды тоғыстырған шығарма жаңа оқу жылында да бірінші курс студенттерінің сүйікті әніне айналары анық.

САЛТАНАТТЫ ЖИЫН ТАНЫМДЫҚ ДӘРІСКЕ ҰЛАСТЫ

Білім күніне арналған салтанатты жиын әрбір факультет қабырғасында танымдық дәріспен жалғасты. Дәріс – білім алушылардың кәсіби әрі көшбасшылық қабілетін дамытуға және университет құндылықтарын түсіндіруге бағытталды.

Мәулен ЖЕКСЕНБІ

ОҚУ ЖЫЛЫ ЖАҒЫМДЫ ЖАҢАЛЫҚПЕН БАСТАЛҒАЛЫ ОТЫР

2026-2027 жаңа оқу жылын Абай университеті үшін жақсы жаңалықтармен бастағалы отыр. Мәселен, ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект мамандығын оқыту мерзімі 3 жылға қысқартылды. Сондай-ақ, жаңа Ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект факультеті ашылып, «Сириус» ғылыми-технологиялық университетімен бірлескен қосдипломды білім беру бағдарламасы іске қосылмақ. Бұл – жаңа оқу жылы қарсаңындағы айтулы жаңашылдықтар.

Елімізде 2024 жылы жоғары білім беру жүйесіндегі төрт жылдық оқыту мерзімін қысқартуға бағытталған пилоттық жобалар іске қосылған болатын. Оның басты ерекшелігі – еңбек нарығына қысқа уақыт ішінде жаңа дағдыларды меңгерген маман даярлау. Әсіресе IT және жасанды интеллект салаларына қатысты.

Осыған орай Абай университетінде 2026-2027 оқу жылынан бастап «6B06102 – Ақпараттық жүйелер және жасанды интеллект» білім беру бағдарламасының оқу мерзімі 4 жылдан 3 жылға қысқартылды. Енді білім алушылар үш жыл ішінде бакалавр дәрежесін алып, заманауи цифрлық технологиялар мен жасанды интеллект саласында қажетті кәсіби құзыретті меңгеріп, еңбек нарығына ертерек қадам басады.

Абай атындағы ҚазҰПУ цифрландыру бағытында білім беру ісіне айрықша көңіл бөліп отыр. Оған дәлел, университеттің жаңа құрылымы – Ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект факультеті. Жаңа факультет – заман талабына сай кадр

даярлау үдерісін тиімді жүргізуге, студенттердің кәсіби дағдыларын қалыптастырып, сұранысқа ие білікті маман болуына ықпал етеді.

Сонымен қатар жаңа оқу жылында университет шетелдік «Сириус» ғылыми-технологиялық университетінің бірлескен «Ғылыми-техникалық білім беру көшбасшылары» магистратура білім беру бағдарламасы іске қоспақ. Бағдарлама 2026-2027 оқу жылынан бастап «Педагогикалық білім» бағыты бойынша іске асырылады деп жоспарлануда. Айта кетейік, бұған дейін шетелдік «Сириус» білім беру орталығының басшылығымен кездесу

Қысқа-нұсқа

■ Абай университетінде Сиань Электрондық ғылымдар және технологиялар университеті өкілдерімен кездесу өтті. Екі тарап көрші мемлекетте оқу орнының филиалын ашу мәселелерін талқылады. Оқытушы-профессорлар құрамының академиялық ұтқырлық аясында біліктілігін арттыру және педагогика мен жасанды интеллект бағыттары бойынша білім беру туралы сөз болды. Кездесуге «Чжунъи Чжэньдао (Бейжің)» халықаралық білім беруді дамыту компаниясының Бас директоры Цзи Яньмин, Абай университетінің Зерттеу қызметі және инновациялар жөніндегі проректор Ертай Сұлтан, Стратегия департаменті директоры Эльвира Таттибаева қатысты.

■ Жаңа оқу жылы қарсаңында университетте «Дағдарыстағы студент: анықтау, қолдау, көмек көрсету» атты психологиялық семинар өтті. Жиынға арнайы шақыртылған психиатр, жоғары санатты дәрігер, медицина ғылымдарының кандидаты Сергей Склар оқытушы-профессорлар құрамына дәріс оқып, сауалдарға жауап берді. Психотерапевт студенттер арасындағы суицидтің алдын алу, білім алушылардың психологиялық жағдайындағы қауіп белгілерін анықтау және қолдау көрсету мәселелерін қозғады.

■ Тамыз айының басында ҚХР Фучжоу қаласында «Трансформациядан интеграцияға: кітапханалар тұрақты дамудың инновациялық қозғаушы күші ретінде» (WAL 2026) атты халықаралық форум өтті. Дүние жүзінің 15 мемлекетінен 600-ден астам кітапхана өкілдері бас қосып, академиялық кітапханалардың болашағы жөнінде терең талдау жүргізді. Форумға Абай университеті Ғылыми кітапханасының директоры Нұргүл Имансыдықова қатысып, әлемдік тәжірибелермен танысты.

(Басы 1-бетте)

Қасым-Жомарт Кемелұлы айтқандай, Бас құжатта тұңғыш рет білім саласына айрықша мән берілді, яғни адам капиталын, білімді, ғылымды, инновацияны дамыту еліміздің стратегиялық бағыты ретінде айқындалды. Осы мақсатта бүкіл билік жүйесін және қоғамдық институттарды ауқымды жаңғырту жұмысы жүріп жатқанын мойындауымыз керек. Тамыз конференциясы осының анық аңғартты.

Бұл — қазіргі білім беру жүйесі үшін аса маңызды мәселе. Себебі қоғамдағы өзгерістер ең алдымен мектепке, ал мектептегі өзгерістер мұғалімнің кәсіби деңгейіне байланысты.

Мемлекет басшысының «Ұлтымыздың келешегін айқындайтын тарихи өзгерістер табысты болуы үшін, ең алдымен, қоғамдық сана жаңғыруға тиіс. Бұл істе мәртебелі мамандық иесі — мұғалімнің рөлі айрықша маңызды. Әлемді ең дамыған технология өзгертуі мүмкін. Ал адамды, оның дүниетанымын өзгерту — нағыз ұстаздың ғана қолынан келетін іс», — деуі бекер емес.

Бұл сөздер қазіргі педагогты даярлаудың негізгі мәнін айқындайды. Бүгінгі мұғалім — тек өз пәнін жетік білетін маман емес, оқушының дүниетанымын, сыни және шығармашылық ойлау жүйесін дамытатын, цифрлық технологияларды тиімді қолдана алатын тұлға болуы керек.

— **Қоғамдық институттарды ауқымды жаңғыртуға байланысты Абай университетінің рөлі қандай болмақ?**

— Әрине, қоғамды жан-жақты жаңғырту бағытында жаңа міндеттерді қолға алып жатырмыз. Университет енді тек маман даярлайтын білім ордасы ретінде шектелмей, қоғамдық өзгерістерге ой-пікір, ғылыми ізденіс және нақты шешімдер арқылы ықпал ететін интеллектуалдық орталық болуы керек. Әсіресе педагогикалық университеттің жауапкершілігі жоғары. Себебі біз ертенгі ұрпақтың дүниетанымына әсер ететін ұстаздарды даярлаймыз. Сондықтан заман талабына сай, білім беру бағдарламаларын саралап, ғылым мен тәжірибенің байланысын күшейтіп, студенттерді нақты қоғамдық үдерістерге белсенді араластыруда жұмыс істейміз.

Абай университетінің негізгі ұстанымы — жаңа білім мен жаңа шешім қалыптастыра алатын буын даярлау. Осы бағытта жұмыс істеп, университеттің ғылыми, академиялық және қоғамдық әлеуетін арттыруға басымдық береміз.

— **Президент педагогика саласындағы кадр тапшылығы туралы айтты. Бұл мәселені шешуде университеттің жауапкершілігі қандай деңгейде?**

— Кадр тапшылығы — білім беру жүйесіндегі ең өзекті мәселелердің бірі. Қазіргі мектептерге өз пәнін терең меңгерген, цифрлық технологияны игерген, жасанды интеллект құралдарын тиімді қолданатын, баланың психологиясын түсінетін білікті педагог қажет. Осыған сәйкес, университет еңбек нарығындағы сұранысты ескеріп, білім беру бағдарламаларын үнемі жаңартып отыр. Студенттің мектеппен байланысы алғашқы курстан басталғаны дұрыс. Теорияны тәжірибемен ұштастырып, болашақ педагогты нақты мектеп ортасына ертерек бейімдеу маңызды. Жас маманды даярлау мәселесі оның университет бітірген күнімен аяқталмайды. Мектепке барған түлектің кәсіби тұрғыда қалыптасуына жағдай жасау үшін білім басқармалары және мектептермен байланысты күшейттік. Біз кадр тапшылығының шешімін маман сапасы, кәсіби даярлығы және өз саласында тұрақтап қалуы тұрғысынан қарастырамыз.

Болат ТІЛЕП, Абай атындағы ҚазҰПУ басқарма төрағасы-ректоры:

ЖАҢА ШЕШІМ ҚАЛЫПТАСТЫРАТЫН БУЫН ДАЯРЛАУ КЕРЕК

— Заманауи педагог кадрларды даярлау бағытында қандай жұмыстар атқарылып жатыр?

— Бүгінде мектеп бағдарламаларына да заман талабына сай жаңа мазмұн мен бағыттар енгізіліп жатыр. Цифрлық сауаттылық, робототехника, жасанды интеллект, қаржылық және құқықтық сауаттылық, кәсіпкерлік, STEAM және басқа да заманауи бағыттардың маңызы артып келеді.

Осы жаңа сұранысты ескере отырып, Абай университетінде «Құқық және экономика негіздері мұғалімдерін даярлау» білім беру бағдарламасына ерекше мән беріліп отыр. Мұнда болашақ педагогтар құқықтық және экономикалық біліммен қатар, күрделі ұғымдарды оқушының жас ерекшелігіне сай түсінікті жеткізудің әдістемесін меңгереді. Яғни мектепке жай ғана құқық саласының маманы емес, баланың құқықтық мәдениетін қалыптастыра алатын кәсіби педагог келеді. Осы талаптарды ескере отырып, университетте білім беру бағдарламаларының мазмұны жаңартылып, болашақ мұғалімдердің практикалық және цифрлық құзыреттерін енгізуге күш салудамыз. Студенттерді дәстүрлі әдістемелермен шектемей, жасанды интеллект құралдарын, цифрлық білім беру ресурстарын, жобалық және STEAM тәсілдерін оқу үдерісінде тиімді пайдалануға бейімдейміз.

Сонымен қатар педагогикалық білімі жоқ, бірақ кәсіби тәжірибесі бар мамандар үшін де білім беру саласына келуге мүмкіндік қарастырылған. Университеттің педагогикалық қайта даярлау бағдарламалары арқылы олар қажетті педагогикалық құзыреттерді меңгереді.

Біздің басты мақсатымыз — жаңа пәндер мен жаңа технологияларды меңгерген ғана емес, оларды оқушының тұлғалық дамуына тиімді пайдалана алатын педагог даярлау. Өйткені мектепке жаңа пән келгеннен, оның мазмұнын балаға жеткізетін — мұғалім. Сондықтан болашақ ұстазды өзгермелі білім беру ортасына бейімдеп, оның кәсіби тұрғыдан үнемі ізденуге дайын болуына жағдай жасау — біздің басты міндеттеріміздің бірі.

— **Мектеп бағдарламасына «Конституция негіздері», «Заң мен тәртіп» курстары мен «Құқық негіздері» міндетті пәнінің енгізілуі жастарға не береді деп ойлайсыз?**

— Тарихқа үнілсек үлкен жетістіктердің артында қалыптасқан жүйе тұрады. Бұл бастаманың орны ерекше. Менің ойымша, заңды жаттау әркімнің қолынан келеді. Ал соны құрметтейтін өз құқығы мен жауапкершілігін түсінетін азамат атану күрделі үрдіс. Мектеп бітірген жас буын студент атанып, үлкен өмірге қадам басады. Жиырма бірінші ғасырдың талабы — заңды жете білу. Байқасаңыз, мектепке жауапкершілік артып қоймай, баланың өзіне де соны жеткізу маңызды. Қоғамға зияны жоқ, керісінше пайдасын тигізетін маман керек. Сол себепті жас ұрпаққа Конституция талаптарын сақтаудың маңызын түсіндіріп, заң талаптарына атүсті қарайтындардың болашағы бұлыңғыр екенін жеткізу керек.

Бұл конституциялық сауатты қалыптастырады. Ата Заңды жай ғана құқықтық құжат ретінде қабылдамай, оны күнделікті өмірінде өз құқықтары мен міндеттерін айқындайтын басты негіз ретінде түсіндіреді. Мәселен, білім алуға деген құқығы, адамның ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеу, өз ойын еркін білдіру, заң талаптарын сақтау және заң алдындағы жауапкершілік секілді ұғымдардың өмірдегі нақты маңызын ұғынғаны абзал. Мұндағы ең басты құндылық — заңнан қорқатын емес, заңды түсінетін тұлға шығару.

— **Жаңа цифрлық дәуірге бейім, жасанды интеллекті тиімді пайдалана алатын педагог кадрларды даярлау бағытында қандай жұмыстар атқарылып жатыр?**

— Бүгінде жасанды интеллект білім беру жүйесіне белсенді еніп жатыр. Жаңа цифрлық дәуірге бейімделген, ЖИ-ді тиімді әрі жауапты пайдалана алатын мұғалім даярлауға ерекше мән беру күн тәртібінде тұр. Мемлекет басшысы балалар мен педагогтардың ЖИ-ді жүйелі әрі дұрыс қолдану тәртібін ендіру қажеттігін атап өтті. Бұл — педагог даярлауға қойылатын жаңа

талаптарды айқындайтын маңызды бағдар. Осыған байланысты университетте болашақ педагогтардың цифрлық құзыретті үйренуіне басымдық беріледі. Студенттер заманауи цифрлық ресурстарды менгеріп қана қоймай, ЖИ құралдарын оқу үдерісінде тиімді әрі жауапты пайдалануды үйренеді. Ақпараттың шынайылығын тексеру, сыни ойлау, академиялық адалдық пен цифрлық этикаға ерекше мән беріледі.

Біздің басты ұстанымымыз — жасанды интеллект сабақтың мақсаты емес, мұғалімнің көмекшісі болуға тиіс. Кей жағдайда цифрлық құралдарды шамадан тыс пайдаланып, сабақты өзінше «шоуға» айналдыру үрдісі байқалады. Алайда технологияның көп болуы сабақ сапасын автоматты түрде арттырмайды. ЖИ мұғалімге сабақ жоспарын әзірлеуге, материалдарды жүйелеуге, тапсырмаларды оқушы деңгейіне

біне бейімдеуге көмектескені дұрыс. Ал оны қашан және қалай қолдану керектігін педагогтың өзі анықтауы қажет.

Жасанды интеллект қанша дамығанымен, ұстаздың адамдық болмысын алмастыра алмайды. Мұғалім баланың көңіл күйін сезеді, оның қиналып тұрғанын немесе қызығушылығы артқанын байқайды, дер кезінде қолдау көрсетеді. Бір ауыз жылы сөз, сенім білдіру, тәрбие мен адами қарым-қатынас — технология алмастыра алмайтын құндылықтар.

Мұғалім тек ақпарат беруші емес, оқушыны ақпаратты талдауға, салыстыруға, дұрыс қорытынды жасауға үйрететін бағыттаушы. Бұл ретте Абай университетінде ашылған Ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект факультетінің маңызы ерекше. Оның мақсаты — технологияны мақсат етпей, ақпараттық технологиялар мен ЖИ мүмкіндіктерін білім сапасын арттыруға пайдаланатын жаңа буын цифрлық педагогтарын даярлау.

Мемлекет басшысының: «Әлемді ең дамыған технология өзгертуі мүмкін. Ал адамды, оның дүниетанымын өзгерту — нағыз ұстаздың ғана қолынан келетін іс», — деген сөзі осы ұстанымымызды дәл сипаттайды. Яғни ЖИ мұғалімнің орнын басатын құрал емес, оның кәсіби мүмкіндігін арттыратын тек көмекші.

— **Мемлекет басшысы аймақтар арасындағы білім сапасы алшақтығын жоюға баса мән берді. Бұл туралы не айтасыз?**

— Аймақтардағы білім сапасын арттыру — отандық білім беру ісіндегі басты мәселелердің бірі. Жаңа Конституциясының преамбуласында адами капиталды дамыту, білім беру, ғылым және инновациялар елдің стратегиялық басым бағыты деп көрсетілді. Егер, біз адами капиталды өсіруді көз десек, ең алдымен білім беру деңгейін көтеруге қажет. Ауыл мен қала мектебі арасында айырмашылық жойылғанда ғана біртұтас қоғамның дамуын қамтамасыз ете аламыз. Өңірлік университеттердің деңгейін көтеру — оның бірден-бір жолы деп білемін. Сондай-ақ, ай-

мақтағы сұранысты жабу үшін атаулы тапсырыстарды арттыруға да мүмкіндік берген жөн. Мәселен, Абай университеті жергілікті әкімдік гранттарымен талапкерлерді оқуға қабылдайды. Биыл Астана қаласы әкімдігі мен Абай облысы әкімдігінің гранттарын иеленген біраз талапкер студент атанды. Сондай-ақ солтүстік өңірді педагог мамандармен қамтамасыз ету мақсатында елордада университеттің Білім беру институты ашылып, ең қажет деген педагогикалық мамандықтар оқытылып жатыр. Бакалавриат деңгейінде 918 студент білім алып жатса, 2026-2027 жаңа оқу жылына 502 талапкер оқуға қабылданды. Оның ішінде 108 білім алушы әкімдік грантына ие болды. Бұл сол жердегі сұранысты қанағаттандыру мақсатында жүзеге асып жатқан бастама.

— **Президент өз сөзінде ұлы Абайдың идеялары қазіргі қоғам мен жас ұрпақ тәрбиесіне тікелей қатысы бар екеніне ерекше тоқталып өтті. Абай есімін тұңғыш иеленген мекеме ретінде бұған алып-қосырыңыз бар ма?**

— Абай тек ақын ғана емес, хәкім тұлға. Ол өлеңдері мен қара сөздерінде «адам бол» деп қана қоймайды, сол адам болып өмір сүрудің жолдарын көрсетеді. Абай — дүниені тану мен бағамдауда қазаққа барынша жақын пайым ұстанып, жөн-жосығын көрсеткен. Сондықтан да, Абайды тану — қазақты тану болса керек. Абайды оқу — адамзаттық ой-пікірге назар аудару. Бүгінгі болып жатқан қереғарлыққа зер салып қарасак, барлығының жауабын Абайдан таба аламыз. Ұлы хәкім шығармаларында талапсыздық пен енжарлықты сынға алатын жері бар. Мемлекет басшысы «Ұлы Абай «Адам баласының ең жаманы — талапсыз» деп бекер айтпаған» дей келе, бүгінгі қоғамдағы кейбір кертартпа үрдістер мен жастар арасындағы жасықтықты сынады. Өзіне сенімсіз, үнемі мұңға батып жүретін адамдардың болашағы бұлыңғыр екенін айтып, жастарды жігерлі болуға шақырады. Ол бекер емес, әрине.

Сондықтан Абайды тек дәріптеп қана қоймай, ақын көрсеткен білім, еңбек, тәрбие қағидаларын қазіргі өмірде қолдану маңызды. Әсіресе бүгінгі технология дәуірі салтанат құрып тұрған уақытта ғылымды меңгеру өз алдына, жасанды интеллект саласында да Абайдың рухани ілімінің қолданыс аясын тиісінше кеңейту қажет.

Жалпы, қазақ баласына Абайдан үйренетін нәрсе көп. Мысалы, білімге ұмтылу, ғылымға ықыласты болу, өнертапқыш болу мен еңбекқорлықтан басқа, алдымен адал болуды үйренуіміз керек. Демек, Абай ақын, хәкім ғана емес, ол сонымен қатар әділетті қоғам орнатуды армандаған ұлы қайраткер. Ол да барлық ет пен сүйектен жаралған адамдар сияқты күйінген, жылаған, қуанған. Ең бастысы ол қазақ ұлтының алда, жасампаз болуын қалаған. Бұл орайда Абайдың «Толық адам» ілімі мен мемлекеттік деңгейде дәріптеліп жатқан «Адал азамат» ұғымының үндестігін сөз еткен Президент «Өскеген ұрпақты өркениетті әрі жасампаз құндылықтар негізінде тәрбиелеу — ортақ парызымыз. Мемлекет, ұстаздар және ата-аналар күш біріктіргенде ғана балаларымыздың үйлесімді дамуына барлық жағдай жасай аламыз, басқаша айтқанда, жарқын болашаққа жол ашамыз», — деп наұқаншылықтан, даңғазалықтан аулақ болуға шақырады. Яғни, заманауи технологиялар қаншалықты дамығанымен, адамның дүниетанымы мен рухани болмысын қалыптастыруда Абай ілімі айнымас бағдаршам болып қала бермек.

— **Әңгімеңізге рахмет!**

Сұхбаттасқан
Дәрмен СМАЙЫЛ

АБАЙ УНИВЕРСИТЕТІ ҰЛЫ ХӘКІМДІ ҰЛЫҚТАДЫ

(Басы 1-бетте)

«Қазақстанның Халық Конституциясы заңды күшіне еніп, биліктің барлық институттарын түбегейлі жаңғырту үдерісі басталды. Бұл — шын мәнінде, ұзақ мерзімге аналған даму бағдарымызды айқындайтын ерекше кезең», — деді ол.

Мемлекет басшысы еліміздегі жаңа өзгерістердің түпкі мәні Қазақстанды тың қарқынмен дамыта жол ашу екенін атай келіп:

«Ұлы ойшылдың мол мұрасы алдағы уақытта да өскелең ұрпақты шынайы отаншылдық пен туған елге сүйіспеншілік рухында тәрбиелеу ісінде рухани азық болады деп сенемін», — деп тұжырым жасады.

Ұлы хәкімнің туған күніне орай Абай университетінде де мәдени-танымдық іс-шара ұйымдастырылып, ақын ескерткішіне гүл шоқтары қойылды. Ақынның рухани мұрасын дәріптеуге бағытталған жиынға оқу орнының басшылығы, Алматы қаласы Мәдениет басқармасының өкілдері, абайтанушы ғалымдар, оқытушы-профессорлар құрамы мен студенттер қатысты.

Абайдың рухани мұрасын кеңінен насихаттау, оның «Толық адам» ілімін жас ұрпақтың санасына сіңіру мақсатында ұйымдастырылған іс-шарада университет Басқарма Төрағасы-Ректор Болат Тілеп қатысушыларды құттықтап, бұл күннің оқу орны үшін мәні мен маңызына тоқталды. Жиынға арнайы қатысқан Алматы қаласы Мәдениет басқармасының басшысы Данияр Әлиев те ақынның туған күніне орай жүрекжарды лебізін жеткізді.

Мерекелік басқосу аясында оқу орнының бас ғимаратының алдында «Абай әлемі» атты кітап көрмесі ұйымдастырылды. Шара барысында белгілі абайтанушы, филология ғылымдарының кандидаты Жабал Шойымбет ақын мұрасын зерттеуге және оны кеңінен насихаттауға бағытталған еңбектерді, сондай-ақ Абай университетінің бұл саладағы сәтті бастамаларын жұртшылыққа кеңінен таныстырып өтсе, оқу орнымыздың жас ақындары ұлы ойшыл туралы лебіздерін арнау жырлары арқылы паш етті.

Айтып өтейік, Абайдың бай мұрасын сақтау, жан-жақты зерделеу және кеңінен дәріптеу — мемлекеттік ғылыми саясаттың басым бағыттарының бірінен саналады. Осы мақсатта ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігі Абайдың өмірі мен шығармашылығы, философиялық көзқарастары мен тілдік мұрасын зерттеуге арнаған іргелі және қолданбалы ғылыми жобаларға жүйелі қолдау көрсетіп

келеді. Қазіргі таңда ғылымды гранттық және бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру аясында Абай мұрасын зерттеуге бағытталған 17 ғылыми жоба жүзеге асырылып, бірқатары сәтті аяқталды. Бұл зерттеулер 2020-2027 жылдар аралығын қамтып, еліміздің бес өңіріндегі 11 ғылыми ұйым мен жоғары оқу орнында жүргізіледі.

Ғылыми жобаларды іске асыруға Қазақстанның жетекші жоғары оқу орындары мен ғылыми-зерттеу институттары қатысады. Зерттеулердің басым бөлігі әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті мен Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде жүзеге асырылып жатыр. Яғни, Абай мұрасын зерттеудің негізгі ғылыми орталығы — Алматы қаласы. Астана қаласы екінші ірі ғылыми орталық ретінде қалыптасып, мұнда Абай философиясы мен қазіргі көшбасшылық үлгілерін зерделеуге арналған 3 ауқымды жоба жүзеге асырылады. Мұндай жобалар ақынның тарихи отаны — Абай облысында, сондай-ақ Түркістан және Ақтөбе облыстарында да жүргізіледі. Бұл абайтану саласындағы ғылыми ізденістердің еліміздің түрлі өңірлерін кеңінен қамтып отырғанын көрсетеді.

Бұл ғылыми жобалар сан алуан бағыттарды қамтып, Абай тұлғасы мен мұрасының бұрын толық ашылмаған қырларын заманауи ғылыми тұрғыдан зерделеуге мүмкіндік береді. Ғалымдар Абай дүниетанымының қалыптасу негіздерін, «Толық адам» ілімінің даму ерекшеліктерін, гуманизм философиясын және күллі адамзатқа деген сүйіспеншілік идеясын жан-жақты зерттеп жатқанын айта кету керек. Жекелеген жобалар ақын шығармашылығының рухани бастауларында, оның түркі дүниесімен, шығыс филологиясымен, Қожа Ахмет Ясауи мұрасымен, сондай-ақ орыс және еуропалық әдеби дәстүрлермен сабақтастығына арналған.

Әдебиеттану бағытындағы зерттеулерге де айрықша мән беріледі. Абай шығармалары алғаш рет Карл Юнгтің архетиптік теориясын қоса алғанда заманауи әдіснамалық тәсілдер негізінде кешенді зерттеу жобасы қолға алынған. Соның нәтижесінде жаңа ғылыми монографиялар, шығармалардың электрондық каталогтары, поэтологиялық тезаурус және ғылыми дерекқорлар әзірлеу жоспарланған.

Абайтанудың цифрлық бағыты да қарқында дамып келеді. Бұл жобалар аясында Абай тілінің ұлттық корпусы, электрондық сөздіктер, заманауи цифрлық дерекқорлар,

мәтіндерді морфологиялық және поэтикалық тұрғыдан автоматты таңбалау жүйелері, сондай-ақ ұлы ақынның барлық шығармаларын біріктіретін көпфункционалды веб-платформа әзірленеді.

Бұл орайда мәтінтану бағыты да маңызды орын алады. Сонымен қатар зерттеу нәтижелерін тәжірибеге енгізу де басым бағыттардың бірі. Қазіргі талаптарға сай «Қара сөздердің» жаңа ғылыми аудармасы әзірленіп, мектептерде қазақ әдебиетін оқыту әдістемесі жетілдіріліп жатыр. Сондай-ақ, білім беру бағдарламалары жаңартылып, Абай философиясын мамандар даярлау жүйесін енгізудің заманауи тәсілдері жүзеге асырылады.

Атап айтсақ, Абай атындағы ҚазҰПУ-да ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің қолдауымен гранттық және университетішілік бес іргелі ғылыми-зерттеу жобалары жүзеге асып отыр. Олардың қатарында министрліктің қос гранттық жобасы — «XXI ғасырдағы қазақ әдебиетін мектеп оқушыларына оқыту әдістемесі» мен «Современная интерпретация и перевод на русский язык назиданий Абая» ғылыми-зерттеу бастамалары бар. Сонымен бірге университеттің «Абай 180: Digital Renaissance» халықаралық жобасы, «Абай: ғаламдық цифрлық мұра» интеграциялық жобасы және жас зерттеушілерге арналған «Толық адам 2.0: Абай ілімі арқылы жаңа ұрпақты тәрбиелеу» бастамасы өз жемісін беріп жатыр. Аталған іргелі жобалар арқылы жүзеге асырылып жатқан бұл зерттеулер Абайдың рухани мұрасын тереңірек тануға ғана емес, оны заманауи ғылыми әдістер, цифрлық технологиялар мен білім беру тәжірибелері арқылы Абай университетінде абайтану ғылымын дамытуға және рухани мұраны цифрландыруға кеңінен мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, еліміздің тұңғыш жоғары оқу орнында магистранттар үшін «Абай тілін модельдеп оқытудың лингвистикалық және әдістемелік негіздері», «Абай шығармаларындағы метафоралардың прагматикасы және оны оқытудың әдіс-тәсілдері», «1960—1980 жылдардағы Абай атындағы Қазақ педагогикалық институты студенттерінің күнделікті өмірі: болашақ мұғалім тұлғасын қалыптастыру тәжірибесі» тақырыбында дәрістер өтеді. Одан басқа «AbaiLabs» ғылыми-инновациялық паркі, «Хәкім Абай» ұлттық тәрбие орталығы және шет елдерде бірнеше Абай орталықтары жұмыс істейді.

Болат ЖҰМЫНҰЛЫ

ТАМЫЗ КОНФЕРЕНЦИЯСЫ ТҮЙТКІЛДІ МӘСЕЛЕЛЕРГЕ ЖАУАП БЕРДІ

(Басы 1-бетте)

— Ұлтымыздың келешегін айқындайтын тарихи өзгерістер табысты болуы үшін, ең алдымен, қоғамдық сана жаңғыруға тиіс. Бұл істе мәртебелі мамандық иесі — мұғалімнің рөлі айрықша маңызды. Әлемді ең дамыған технология өзгертуі мүмкін. Ал адамды, оның дүниетанымын өзгерту — нағыз ұстаздың ғана қолынан келетін іс. Сондықтан мемлекет білім жүйесін дамытуға әрдайым баса назар аударады, — деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Тамыз конференциясында ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігі «Педагогикалық білім берудің болашағы: ұлттық модельді дамыту және енгізу» атты секция өткізді. Секциялық бөлімге еліміздің жетекші жоғары оқу орындарының басшылары, халықаралық сарапшылар және жұмыс берушілер бірлестігінің

налған шарада «Жаңа Конституцияның нормалары мен құндылықтары: адами капиталды дамыту — білім беру жүйесінің стратегиялық негізі» тақырыбын алуы да бекер емес. Кеше Астанада өткен республикалық Тамыз конференциясында сөз сөйлеген Мемлекет басшысы осы мәселеге жан-жақты тоқталған болатын.

Адами капиталды арттыруда жасанды интеллекті пайдалану үшін педагог мамандар сол талаптарға жауап бере алуы керек. Осыған байланысты еліміздің жетекші педагогикалық университеті қандай бағытта жұмыс істемек? Алқалы басқосу осы сауалдарға жауап іздеп, болашақ педагог мамандарды дайындаудың қыр-сырын қарастырды.

Жасыратыны жоқ, бүгінде жасанды интеллект білім алушылар мен педагогтардың жұмысын жеңілдететін тиімді құралға айналды. Дегенмен оны қолдану барысында ақпараттың

өкілдері қатысты. Жиында Абай университетінің Академиялық қызмет жөніндегі проректоры Бану Нарбекова «Педагогикалық білім беруді дамыту тұжырымдамасы: жаңа үрдістерді ескере отырып, мұғалімдердің кәсіби дамуының жаңа біртұтас экожүйесін құру» тақырыбында баяндама жасады. Онда Орта Азия мен Қазақстанның үздік педагогикалық жоғары оқу орны Абай университетінің тәжірибесі сөз болды.

Сондай-ақ секциялық отырыста педагогтарды даярлау және қолдау жүйесін қайта форматтау, дәлелді педагогика әдістерін енгізу, педагог кадрларды даярлаудың практикаға бағдарлануын күшейту және инклюзивті білім беру мәселелері қарастырылды.

Астанада өткен дәстүрлі Тамыз конференциясы қазақ білімінің қарашаңырағы — Абай университетінде жалғасын тапты. Оған оқу орны басшылығы мен оқытушы-профессорлар құрамы және зерттеуші ғалымдар қатысты.

Конференцияда қазіргі білім беру жүйесінің даму бағыттары, педагог мәртебесі, заманауи технологияларды оқу үдерісінде тиімді пайдалану және білім алушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері кеңінен талқыланды. Білім беру саласының өзекті мәселелерін талқылауға ар-

шынайылығын тексеру, академиялық адалдықты сақтау және технологияны жауапкершілікпен пайдалану секілді өзекті мәселелер бар. Осы бағытта түсіндірген Академиялық қызмет жөніндегі проректор Бану Нарбекова білім беру жүйесіндегі қазіргі өзгерістер мен жаңа талаптарды баяндап берді.

Тамыз конференциясында педагогтар тәжірибе алмасып, білім беру саласындағы жаңа үрдістермен танысуға және алдағы оқу жылына қойылатын міндеттерді талқылауға мүмкіндік алды. Талқылау барысында білім беру сапасын арттыру, оқыту әдістемесін жетілдіру және заманауи білім беру тәсілдерін оқу үдерісіне енгізу мәселелері жөнінде баяндамалар тыңдалды. Ақпараттық технология дәуірлеп тұрған сәтте оқытушылардың дәстүрлі сабақ беру үлгісінен жаңаша форматқа көшу тәсілдері айтылды. Сонымен қатар магистранттар мен докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмыстарын дамыту жөнінде ұсыныстарға ерекше көңіл бөлінді.

Жиын соңында білім беру үдерісін жетілдіру, оқытудың жаңа әдістерін кеңінен қолдану және ғылыми-зерттеу бағыттарын дамыту бойынша ұсыныстар ортаға салынды.

Аяжан ҒАЗИЗҚЫЗЫ

АДАМИ КАПИТАЛДЫҢ ӨЗЕГІ – САПАЛЫ БІЛІМ

Елдің экономикалық қуаты мен қоғамдық тұрақтылығы ең алдымен адами капиталдың сапасына байланысты. Білімді, кәсіби білікті, технологияны меңгерген және өзгеріске бейім азамат – мемлекеттің басты ресурсы. Сондықтан сапалы маман даярлау бүгінгі білім беру жүйесінің маңызды міндеті әрі елдің ұзақ мерзімді дамуының негізгі шарттарының бірі болып отыр.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев адами капиталды дамыту мәселесіне үнемі басымдық беріп келеді. Бұл ретте білім беру жүйесіне қойылатын талап та өзгерді. Қазіргі маманға тек теориялық білім жеткіліксіз. Ол алған білімін тәжірибеде қолдана білуі, цифрлық технологияларды меңгеруі, зерттеу жүргізуі, командален жұмыс істеуі және жаңа міндеттерге бейімделуі қажет. Әсіресе педагог даярлайтын жоғары оқу орындары үшін бұл талаптың маңызы ерекше. Өйткені бүгін университетте білім алған болашақ мұғалім ертеңгі мектептің сапасына тікелей ықпал етеді.

Осы міндеттерді ескере отырып, Абай университетінде білім беру мазмұнын жаңартып, тәжірибеге бағытталған оқытуды күшейту және студенттің зерттеу дағдыларын дамыту жұмыстары жүйелі жүргізіліп келеді.

ТЕОРИЯДАН ТӘЖІРИБЕГЕ

2026-2027 оқу жылында университетте 157 білім беру бағдарламасы ұсынылады. Оның 60-ы бакалавриатқа, 58-і магистратураға, 39-ы докторантураға арналған. Лотарингия филиалында тағы 8 бағдарлама бар. Талапкерлерге педагогикамен қатар жаратылыстану, гуманитарлық ғылымдар, цифрлық технологиялар және басқа да бағыттарды таңдауға мүмкіндік береді.

Білім беру бағдарламаларын жаңғыртудың басты ерекшелігі

— теория мен тәжірибенің байланысын күшейту. Студенттің кәсіби қалыптасуы диплом алар алдындағы практикамен ғана шектелмей, алғашқы курстардан басталады. Оқу барысында зерттеу, цифрлық технология, көшбасшылық және икемді дағдыларды дамытуға басымдық беріледі.

Мұның бір мысалы — педагогикалық білім беру бағдарламаларындағы дипломдық жұмыстардың жаңа форматы. 2025 жылдың қыркүйегінен бастап студенттер зерттеу жұмыстарын Action Research және Lesson Study тәсілдері негізінде қорғауға мүмкіндік алды. 2026 жылы осы форматта 256 студент Lesson Study, 158 студент Action Research бойынша дипломдық жоба орындады. Зерттеулер 52 мектеп пен колледжде жүргізілді. Бір оқу жылында 21 ментор-зерттеуші даярланды. Жаңадан енгізілген тәсіл болашақ мұғалімді нақты кәсіби ортаға жакындатады. Студент мектептегі мәселені анықтап, оны зерттеп, шешу жолын ұсынады. Яғни дипломдық жұмыс қағаз жүзіндегі теориялық зерттеу ғана емес, білім беру тәжірибесіне бағытталған нақты жобаға айналады.

Зерттеу мәдениетін қалыптастыру үшін университеттің материалдық базасы да жаңартылып

келеді. Алты заманауи зертхана іске қосылды. Олар аналитикалық химия, нанохимия, электрохимия, химиялық технология және эксперименталдық биология бағыттарын қамтиды. Сонымен бірге 60 орынға арналған, жалпы аумағы 365 шаршы метр Агробаиостанция ашылды.

Зертханаларда студенттер нанобөлшектерді синтездеу, электрохимиялық процестерді зерттеу, ПТР талдауы және биологиялық тәжірибелер жүргізе алады. Гуманитарлық ғылымдар саласында да зерттеу ортасы кеңейіп келеді. Филология факультетінде «Интегративті аударматану» ғылыми-зерттеу зертханасы жұмысын бастады. Қазақ әдебиеті мен руханиятын зерттеуге арналған Қайым Мұхамедханов атындағы Абайтану аудиториясы және Мәлік Ғабдуллин атындағы дәрісхана ашылды. Ал оқу үдерісінің материалдық-техникалық базасын нығайту мақсатында Міржақып Дулатов атындағы жаңа аудитория пайдалануға берілді.

ЦИФРЛЫҚ ОРТАДАҒЫ ЖАҢА МҮМКІНДІК

Қазіргі білім беру жүйесін жасанды интеллект пен цифрлық технологияларсыз елестету қиын.

Осы бағытта университетте Ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект факультетінің құрылуы жаңа мамандар даярлауға жол ашты. Жасанды интеллектті білім беру процесіне енгізуге бағытталған жобалардың қатарында қазақ тіліндегі интерактивті чат-бот әзірлеу, академиялық процестерді талдау, ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді қолдау және ғылыми зерттеулерді автоматтандыру бағыттары бар.

Цифрлық мүмкіндіктер студенттің күнделікті оқуына да енгізіліп отыр. Abai Digital платформасы оқу жоспарларын, пәндер каталогын, силлабустарды және жеке оқу траекториясын бір ортаға біріктіреді. Бұл білім алушыға оқу бағытын өз мүмкіндігі мен кәсіби мақсатына қарай жоспарлауға мүмкіндік береді.

БІЛІМНЕН – ЕҢБЕК НАРЫҒЫНА

Жоғары білім сапасының маңызды өлшемдерінің бірі — түлектің еңбек нарығындағы сұранысы. Абай университеті түлектерінің жұмыспен қамтылу деңгейі 95 пайызды құрайды. Әсіресе математика, орыс тілі мен әдебиеті, арнайы педагогика бағытындағы мамандарға сұра-

ныс жоғары. Университет пен жұмыс берушілер арасындағы байланысты нығайту үшін бос жұмыс орындары жәрмеңкелері мен кәсіби кездесулер тұрақты ұйымдастырылады. Оларға 250-ге жуық жұмыс беруші қатысып, түлектерге 1214 бос жұмыс орны ұсынылған. Қазір университеттің 250-ден астам жұмыс берушімен тұрақты серіктестігі бар. Ал 175 білім беру ұйымы студенттердің педагогикалық практикадан өтуіне база ретінде қызмет етеді.

Бұл байланыс соңғы жылдары да кеңейіп келеді. 2025 жылы жұмыс берушілермен 64 меморандум жасалса, 2026 жылы оның саны 78-ге жетті. Мұның өзі жоғары оқу орны мен еңбек нарығы арасындағы байланыстың күшейіп келе жатқанын көрсетеді.

2026 жылы университетті 3716 білім алушы тәмамдады. Оның 2943-і бакалавриатты аяқтап, 922-сі үздік диплом алды. Магистратураны 710 білім алушы тәмамдады.

Бүгінгі студент үшін университет — тек диплом алатын орын емес. Ол зертханада тәжірибе жасап, ғылыми жобаға қатысады, мектепте нақты педагогикалық мәселені зерттейді, цифрлық платформаларды қолданады, жасанды интеллект құралдарын меңгереді және болашақ жұмыс берушімен кәсіби байланысын оқу кезінде-ақ қалыптастырады. Адами капиталдың сапасы осындай мүмкіндіктерден басталады. Ал педагогикалық университеттің жауапкершілігі мұнымен шектелмейді. Себебі мұнда даярланған әрбір мұғалім ертең мектепке барып, жүздеген баланың білім алуына, дүниетанымына және болашақ мамандығына әсер етеді.

Сондықтан педагогикалық білімді жаңарту — бір білім ордасының міндетімен ғана шектелмейтін, елдің интеллектуалдық әлеуетін қалыптастыратын стратегиялық бағыт. Адами капиталға салынған ең тиімді инвестиция — сапалы білім. Ал сапалы білімнің басты тірегі — кәсіби әрі заманауи мұғалім.

Бифат ЕЛТАЕВА

БАСТЫ МАҚСАТ – ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТІНЕ АЙНАЛУ

Абай университеті – еліміздегі педагогикалық білім мен ғылымның көшбасшы оқу орындарының бірі. Соңғы жылдары білім ордасы ғылыми әлеуетін жүйелі түрде күшейтіп, магистратура мен докторантурадағы білім алушылар санын, ғылыми жобалар көлемін және диссертациялық жұмыстардың нәтижелігін айтарлықтай арттырды.

Университеттің стратегиялық мақсаттарының бірі — зерттеу университеті моделіне көшу. Бұл үдерістің негізгі көрсеткіші — ғылыми кадр даярлау көлемі мен сапасын арттыру. Университеттің Зерттеу және инновациялар жөніндегі проректоры Ертау Сұлтан аталған бағытта жүйелі жұмыс жүргізіліп, білім алушылар саны артқанын жеткізді.

— Зерттеу университетіне айналу жолындағы маңызды қадамдардың бірі — докторанттар мен магистранттардың санын арттыру. Осы бағытта Абай университеті сенімді қадамдар жасап келеді. Соңғы үш жылда докторанттар саны бірнеше есеге өсіп, бүгінде 605 адамға жетті. Биыл докторантураға 206 грант бөлінді. Қазір университетте 18 диссертациялық кеңес жұмыс істейді, — дейді Ертау Сұлтан.

Мәселен, 2024 жылы 57 докторант білім алса, қазір олардың саны 605-ке жеткен. Яғни контингент 10 есе көбейген. Оның ішінде 1 курста — 206, 2 курста — 211, 3 курста — 188 зерттеушілер білім алып жатыр. Соған сәйкес, университет жанында 18 бірлескен диссертациялық кеңес жұмыс істейді. Олар еліміздің ғылыми-зерттеу институттарымен 27 келісімшарт жасаған. Бұл ғылыми зерттеулерді тәжірибемен ұштастырып, докторанттардың кәсіби және зерттеушілік әлеуетін арттыруға мүмкіндік береді.

Өткен жылы 78 ғалымға PhD дәрежесі берілсе, оның ішінде 26 зерттеуші басқа ЖОО келген. Ал 2026 жылдың алғашқы жартыжылдығында 60 үміткер ғылыми дәрежесін сәтті қорғады. Нәтижесінде, жалпы саны 138 жаңа ғалым ғылымға қадам басты.

Ал 2026 жылдың алғашқы жартыжылдығында 60 үміткер ғылыми дәрежесін сәтті қорғады. Нәтижесінде, жалпы саны 138 жаңа ғалым ғылымға қадам басты.

Университеттің зерттеу жобаларының ауқымы да кеңейіп келеді. Биыл Ғылым және жоғары білім министрлігінің қолдауымен 33 ғылыми жоба жүзеге асырылды. Бұдан бөлек, университет қаражаты есебінен 40 университетішілік жоба қаржыландырылды. Ғылыми әзірлемелерді практикаға енгізу мақсатында өндірістік коммерцияландыру және инновациялық бастамаларды қолдауға арналған 15 стартап жоба өз жұмысын жалғастырып келеді.

Сонымен қатар Абай университетінің ғылыми әлеуетін білікті оқытушы-профессорлар құрамы толықтырады. Оқу орнында ҚР Ұлттық ғылым академиясының 10 академигі, 18 постдокторант еңбек етеді. Айта кеткен жөн, университеттің 35 ғалымы Scopus және Web of Science халықаралық сарапшылар құрамына енген.

Айтолқын АРҒЫН

ҰЛТТЫҚ ТАРИХТЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІН ЗЕРДЕЛЕГЕН

Биыл отандық тарих ғылымының дамуына өлшеусіз үлес қосқан көрнекті ғалым, тарихтың ақтаңдақтарын аршып, ұлттың коды үшін маңызды рөл атқаратын деректерді жаңғыртқан ірі зерттеуші Мәмбет Қойгелдиевтің 80 жылдық мерейтойы. Академик ұзақ жылдар бойы Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің қабырғасында жаңа буын педагог-тарихшыларды қалыптастыруда аянбай еңбек етіп келеді. Ғалымдық биіктікті ұстаздық ұлағатпен ұштастырып, тарихты оқытылатын пән ғана емес, ұлттың рухани жады мен елдік сананың темірқазығы ретінде танытты.

Академик Мәмбет Құлжабайұлының еңбек жолы 1968 жылы ауыл мектебінде ұстаздық етуден басталып, Жамбыл облыстық мұрағатындағы ғылыми қызметке ұласады. Кейін Қазақ мемлекеттік университетінде еңбек етеді. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дегі Қазақстанның жаңа тарихы кафедрасын басқарды, ұлттық сананың ұйтқысыны айналған Тарих факультетінің деканы болды, Біліктілікті арттыру институтының директоры қызметін атқарды. Одан кейін бес жылдай Ш.Уәлиханов атындағы Таих және этнология институтына жетекшілік етеді. Бүгінде жоғарыда айтып өткенде Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде ірге жайған «Айтылған тарих» ғылыми-зерттеу орталығын басқарып отыр. Ғалымның ғылыми қоржынында 400-ден астам жарияланым бар. Зерттеу нысанының да ауқымы аса кең. Осы салалардың қай-қайсына үңілсеңіз де, ғалымның асыл мұратын анық аңғарасыз. Ғалымның асыл мұраты — қазаққа төл тарихын таныту әрі өткені мен бүгінгі заманауи тұрғыдан әділ бағалау.

Академиктің ғылыми мұрасын Алаш қозғалысын зерттеуден бөліп-жарып қарау қиын. Мәмбет

Құлжабайұлының «Алаш қозғалысы» деген іргелі еңбегі қазақ тарихының XX ғасыр басындағы аса күрделі кезеңін жаңа қырынан тануға жол ашады. Зерттеуші Алаш қозғалысын локалды бұлғақ есебінде емес, қазақ қоғамының ұлттық санасын түлетіп, ел болашағына қатысты жаңа саяси ой қалыптастырған тұтас тарихи кезең ретінде зерделейді.

Сонымен қатар биыл сексеннің сеңгіркіне шығып отырған ғаламның Абай мен Алаш арасындағы сабақтастық туралы пікірі айрықша мәнге ие. «Абады түсіну үшін Алашты білу керек» деген ғалым пайымында Алаш қозғалысы Абай идеяларының табиғи жалғасы ретінде танылады. Жасыратыны жоқ, Абайдың білімді, өнерпаз, еңбекқор, саналы ел болу туралы озық ойлары Алаш зиялыларының қоғамдық-саяси қызметіне рухани негіз болды. Абай — қазақ ақыл-ойының қайнары болса, Алаш арыстары оның өнегесін қоғамдық-саяси қозғалысқа ұластырған зерделі шоғыр еді.

Көрнекті алаштанушы ғалым, тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі Мәмбет Қойгелдиевтің мерейлі 80 жылдық

мерейтойына орай ҚР Ғылым және жоғары білім министрі Саясат Нұрбек арнайы құттықтау жолдады. Министрдің ресми құттықтауын тапсырған Абай атындағы ҚазҰПУ Басқарма Төрағасы-Ректор Болат Тілеп, сонымен қатар Алаш қайраткерлері басында тұрған тұңғыш университет ұжымының да атынан жылы лебізін жеткізді.

Ғалымды құттықтаған ҚР Ғылым және жоғары білім министрі Саясат Нұрбек өз құттықтауында «Сіздің кәсіби жолыңыз — жауапкершіліктің, біліктіліктің жарқын үлгісі. Жоғары іскерлік қасиетіңіз, мол тәжірибеніз, стратегиялық ойлау қабілетіңіз бен жаңашылдыққа ұмтылысыңыз зор құрмет пен шынайы ризашылыққа лайық» деп жүрекжарды лебізін білдірген.

Министрдің құттықтауын ресми

РЕКТОР АМЕРИКАЛЫҚ СТУДЕНТТЕРДІ ҚАБЫЛДАДЫ

Абай университетінің жаһандық білім беру ісінде беделі артып, халықаралық ынтымақтастық аясы жылдан жылға кеңейіп келеді. Оның айқын дәлелі – 2026-2027 жаңа оқу жылында мыңға жуық шетел азаматы оқуға қабылданды. Бүгін қара шаңыраққа білім алуға шет елден келген бір топ жастарды Басқарма Төрағасы-Ректор Болат Тілеп арнайы қабылдады.

QS by Subject пәндік рейтингісінің «Education & Training» бағыты бойынша Абай атындағы ҚазҰПУ әлемдегі үздік 50 университет қатарына енгені белгілі. Қазақстан мен Орта Азияның үздік педагогикалық қара шаңырағы халықаралық ынтымақтастық бағытында ауқымды жұмыстар атқарып жатыр. Мәселен әлемдік жоғары оқу орындарында жүзеге асырылатын Erasmus+ бағдарламасымен Абай университетіне келетін шетелдік білім алушылар саны артып келеді. 2026-2027 жаңа оқу жылында университетке аталған бағдарлама бойынша Италияның Турин университетінен, Франциясының Пуатье университетінен, Хорватияның Загреб және Задар университеттерінен студент жастар келмек.

Сонымен қатар халықаралық академиялық ұтқырлықты дамытуда Абай уни-

верситеті мен АҚШ-тың Миддлбери колледжі екіжақты серіктестік аясын кеңейту үстінде. Қара шаңыраққа өткен жылы Миддлбери колледжінен 5 студент келсе, биыл олардың саны 11 білім алушыға жетті. Ал 2027 жылдың көктемгі семестрінде АҚШ-тан тағы бес студент келуі жоспарланып отыр.

Білім күні қарсаңында Абай атындағы ҚазҰПУ Басқарма Төрағасы-Ректор Болат Тілеп мұхит асып келген бір топ шетелдік жастарды қабылдап, алдағы оқуларына сәттілік тіледі. Миддлбери колледжінен келген америкалықтарға оқу орнының бай тарихынан сыр шертті. Кездесуге университеттің Стратегия және интернационалдандыру жөніндегі проректоры Айгүл Искакова, Халықаралық ынтымақтастық департаментінің директоры Баян Сапарғалиева да қатысты.

Бұл бағдарлама — екі тарап үшін де тәжірибе алмасуға, білім беру бағдарламаларының сапасын арттыруға, академиялық оқыту саясатын дамытуға септігін тигізеді анық. Жалпы алғанда қазіргі таңда Абай университетінде 3 мыңнан астам шет ел азаматы білім алуда. Олардың қатары жаңа оқу жылында 911 адаммен толықты. Сәйкесінше бакалаврға 838, магистратураға 61, докторантураға 12 шетелдік оқуға қабылданды.

«Abai University»
media орталығы

Б.ЖҰМАНҰЛЫ

АБАЙ УНИВЕРСИТЕТІ ЖАСТАРҒА ҚАНДАЙ МҮМКІНДІКТЕР БЕРЕДІ?

Еліміздің қара шаңырақ тұңғыш университеті – Абай атындағы ҚазҰПУ қаншама талантты жастың қанат қаққан ордасы. Ғасырға жуық тарихында 250 мыңнан астам педагог маман даярлап отандық білім беру саласын дамытуға айрықша үлес қосып келеді. Оқу орнының түлектері педагогика саласында ғана емес, мәдениет пен руханият, өнер мен мемлекеттік қызметте де табысты еңбек етеді. Оған ісі қазаққа белгілі қоғам қайраткерлері мен ақын-жазушылар, кәсіпкерлер мен өнер майталмандары дәлел.

Абай университеті әрбір студенттің бейімі мен шығармашылығына қолдау білдіріп, студенттік жылдары шындалуына жағдай жасайды. Ең алдымен ұлт ұстаздарын даярлауда ұлы Абайдың «Толық адам» ілімін университеттің жастар саясатын дамыту тұжырымдамасы ретінде бекіткен. Оның негізінде «Ыстық қайрат — физикалық даму, Нұрлы ақыл — интеллектуалды даму, Жылы жүрек — рухани даму қағидалары» жатыр.

Жастар саясаты бағытында 46 студенттік ұйым жұмыс істейді. Оның ішінде 26 шығармашылық, 10 спорттық үйірме, 4 театр мен 6 еріктілер ұйымы бар. Аталған ұйымдар студенттердің шығармашылық әлеуетін дамытуға бағытталған іс-шаралар мен жобаларды тұрақты түрде жүзеге

асырады. Оқу орнының қоғамдық өміріне белсенді араласуға, таланты мен талабын паш етуге мол мүмкіндік береді.

2025-2026 оқу жылында 38 мыңнан астам көрерменді қамтыған 80-нен астам ірі жобалар мен ауқымды іс-шаралар өткізілген. Оның ішінде «Таза Қазақстан»,

«Заң мен тәртіп», «Адал азамат» атты мемлекеттік бағдарламаларға басымдық берілді. Іс-шаралар ауқымы университет ішілік, қалалық және республикалық деңгейде жүргізіліп, жастардың мәдени-ақпараттық, құқықтық сауаттылық және экологиялық таным-түсінігін кеңейтуге бағытталды.

Жалпы Қазақстан халқының шамамен үштен бірі, яғни 5,8 миллионнан астамын жастар құрайды. Ал Абай университетінде қазіргі таңда 16,5 мыңға жуық студент білім алып жатыр. Университет басшылығы жастарды тек академиялық тұрғыдан шындап қана қоймай, олардың шығармашылық әлеуетін ашуға, тың креативті идеяларын жүзеге асыруға қолайлы орта қалыптастырған.

Сапалы білім, терең ғылым, шығармашылық пен инновацияны тоғыстырған Абай университеті жас ұрпақтың бойындағы әлеуетін толық жүзеге асыруына даңғыл жол ашып келеді. Елдің жарқын болашағын қалыптастыратын білімді де белсенді жастарды қолдау — оқу орнының тұрақты әрі басты басымдығы.

Әзімбек ҚОЙЛЫБАЙ

Бүгінде жоғары оқу орнының тыныс-тіршілігін заманауи технологиясыз елестету мүмкін емес. Ұзын-сонар кезек, бұрынғы қағазбастылық пен бір құжат үшін бірнеше кабинетті жағалау сияқты әбiгерлiк бiртiндеп азайып келедi. Оның орнына экрандағы санаулы батырма, «бiр терезедегi» қолжетiмдi қызмет және қашықтан құжат рәсiмдеу тетiктерi пайда болды. Университеттiң Abai Digital цифрлық платформасы – бiлiм беру, әкiмшiлiк, кадрлық, ғылыми және инфрақұрылымдық процестердi автоматтандыруға мол мүмкiндiк бердi.

БІЛІМ ОРДАСЫНДАҒЫ ЦИФРЛЫҚ СЕРПІЛІС

Отандық педагогиканың қара шаңырағы – Абай университеті де оқу мен басқару үдерістерін заманауи технологиялық жаңғырту қарқынды жүргізіліп келеді. Оның айқын дәлелі – биылғы қабылдау науқанынан көруге болады. Электронды кезек, цифрлық қолтаңба, QR арқылы тіркелу, онлайн өтініш беру сынды іс-әрекеттер жұмыс сапасын арттырып, адамға уақыт үнемдеуге септігін тигізді.

Биылғы жылы Қабылдау комиссиясы жалпы саны 5 мыңнан астам

талапкерді тіркеп, құжаттарын жана жүйе арқылы қабылдады. Мұндай ауқымды міндетті құжаттық тәсілмен атқару көп уақыт пен ресурсты талап ететін. Ал цифрлық платформа жиі қайталанатын іс-әрекеттерді азайтып, мәліметтерді жинақтау тәсілін жеңілдетті. Нәтижесінде, қызметкерлердің қызметтік жүктемесі жеңілдеп қана қоймай, талапкерлер үшін де қабылдау процесі ашық әрі түсінікті болды.

Цифрлық өзгеріс тек қабылдау науқанымен шектелмейді. ABAI

DIGITAL платформасы – білім алушыға қажетті негізгі қызметтердің барлығын бір жүйеге тоғыстырады. Сабақ кестесі, үлгерім динамикасы, емтихан нәтижелері, оқу материалдары, кітапхана қоры мен түрлі анықтамалар бір жүйеде қолжетімді. Білім алушылар үшін талапкер кезеңінен дипломды маман болуға дейінгі академиялық, ғылыми және құжаттық рәсімдер цифрлық экожүйеде жүзеге асырылады.

Бұл электронды платформа –

студенттердің уақытын үнемдеп, оқу барысын тиімді жоспарлауға ықпал етеді. Қарапайым ғана құжаттық деректер мен қағазбастылыққа жұмсалатын бағалы уақытты ғылыми ізденіске, шығармашылыққа және өзін-өзі дамытуға арнайды. Сабақ пен қоғамдық немесе ғылыми-шығармашылық қызметті қатар алып жүрген жастарға тиімділігі жоғары.

Университет үшін цифрланды-

рудың басты нәтижесі де осы. Күнделікті тапсырмалар жүйеленіп, қызмет көрсету сапасы артты. Шәкірт пен оқытушының уақыты үнемделіп, ішкі жұмыс ырғағы реттелді. Ал бірыңғай цифрлық платформа осы үдерістердің барлығын бір орталықтан тиімді басқаруға мүмкіндік береді.

А.АРҒЫН

ЖАҢА БУЫН МЕКТЕП ДИРЕКТОРЛАРЫН ДАЙЫНДАУ МӘСЕЛЕСІ ТАЛҚЫЛАНДЫ

Абай университетінде «Білім берудің әлемдік және отандық тәжірибесіндегі жаңа буын директорлық институтының даму жағдайы мен перспективалары» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өтті. Жиынның негізгі мақсаты – қазіргі білім беру жүйесіндегі мектеп басшысының атқаратын рөлін, директорлық институтты дамытудың әлемдік және отандық тәжірибесін саралау.

Алқалы жиын Абай атындағы ҚазҰПУ Басқарма Төрағасы-Ректоры Болат Анапияұлының құттықтау хатымен басталды. Құттықтау хатта мектеп көшбасшысына тән қасиеттерді зерделеп, директор институтын қалыптастыру жайлы жазылған. Қазіргі заманғы мектеп директоры әкімшілік міндеттерді атқаратын басқарушы ғана емес, білім беру ұйымының стратегиялық көшбасшысы, өзгерістердің бастамашысы, педогогикалық ұжымның даму бағытын айқындайтын тұлға екенін алға тартты.

Конференция модераторы, Инновациялар және технологиялар университетінің провосты Шыңғыс Нұрланұлы көшбасшылық тақырыбына терең талдау жасады. Оңтүстік Корея, Қытай, Нидерланды сынды елдерде тәжірибесінде көшбасшылық қабілеттің мақсатты түрде пайда болатын артықшылық екенін атап өтті.

«Адамның өмір жасы, дәрежесі мен тәжірибесі одан өзіне сенімді көшбасшы жасамайды.

Сенім табиғи түрде пайда болмайтын құбылыс. Оны мақсатты түрде шығару керек. Мәселен, тәуекел жасар кезде дұрыс анализ жасап, нық шешім қабылдау және басқара білуді меңгеру қажет», - деді модератор.

Халықаралық конференцияға Қырғызстан, Қазақстан, Ұлыбритания, Өзбекстан, Әзербайжан және Ресей сарапшылары мен білім беру саласының өкілдері қатысты. Шетелдік қатысушылар білім беру көшбасшылығы,

мектепті басқаруда тек интуицияны қолдану аздық ететінін жеткізді.

«Бүгінде мектепті тек интуициямен басқару жеткіліксіз. «Меніңше» деп шешім қабылдайтын басқарудан «дерек көрсетіп тұр» деп шешім қабылдайтын басқаруға көшу керек. Жасанды интеллект мектеп мұғалімін де, директорын да алмастырмайды. Бірақ оны сауатты пайдаланатын директор талдауды жылдамдастып, тәуекелді ертерек байқап

мектепті жетілдіру, басқарудың заманауи үлгілері және цифрлық технологиялардың білім беру жүйесіне ықпалы жөніндегі тәжірибесін бөлісті. Ұлыбританиядағы Ifield Community College директорының орынбасары доктор Томас Харриот «Мектептегі білім беруді тиімді жетілдіру» тақырыбында баяндама жасап, Тұманды Альбиондағы мектепті тиімді жетілдіру әдіс-тәсілдерін жіктеп берді.

Іс-шарада Алматы қаласы Білім басқармасының №59 мектеп-гимназия директоры, Абай университетінің түлегі Асан Тоғанбеков те мінберге шығып,

және командасына қолдау көрсетеді», - деді.

Конференцияда қозғалған негізгі мәселенің бірі – «университет – мектеп» арасындағы өзара байланысты нығайту және білім беру ұйымдарына қажетті жаңа буын басшыларын даярлаудың нәтижелі үлгісін әзірлеу. Соған сәйкес жоғары оқу орындарының педагогикалық маман даярлау және білім беру саласындағы көшбасшылықты жетілдіру бағытындағы мол тәжірибесі таныстырылды.

«Abai University»
медиа орталығы

ҮЗДІК ТҮЛЕКТЕР ҚАЗАН ФЕДЕРАЛДЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНДЕ ОҚИДЫ

Білім күні қарсаңында Абай атындағы ҚазҰПУ Басқарма Төрағасы-Ректор Болат Тілеп университеттің үздік түлектерімен жүздесті. Олар қара шаңырақта Филология факультетінде бакалавриат бойынша білім алып, магистратураға Қазан Федералдық университетіне оқуға түскен. Ақжолтай жаңалықпен көршілес елге аттанғалы отырған жастарға Болат Анапияұлы сәт сапар тілеп, ұлтымыздың және университетіміздің абыройын асқақтатуға тілектестік білдірді.

2026 жылғы Филология факультетінің үздік диплом иегерлері Ресейдің Қазан Федералдық университетіне магистратураға оқуға қабылданды. Олар алдағы уақытта «Түркітілдес медиакеністіктегі жасанды интеллект» мамандығы бойынша білім алады. Абай атындағы ҚазҰПУ Басқарма Төрағасы-Ректор Болат Тілеп түлектермен кездесіп, ғылым жолындағы сапарларына сәттілік тіледі.

Ең алдымен, Қазан Федералдық университеті Еуразия кеңістігінде өзіндік орны мен бай тарихы қалыптасқан жоғары оқу орны. Біздің бұл университетпен байланысымыз жылдан-жылға нығайып келеді. Сіздерге ең алдымен ұлтымыздың және Абай университетінің беделін арттыру жауапкершілігі жүктеліп отыр. Қазан қаласындағы ашылғалы

отырған руханият мекені Абай орталығында қазақтың білім-ғылымы мен мәдениетін дәріптеуге атсалысқандар, әрқашан қолдауға дайынбыз, – деді Болат Анапияұлы.

Қазан Федералдық университетінің магистранты атанғандар қатарында Көркем Сапарғали, Жансая Жәнібек, Акерке Серікбай, Данияр Қарабала, Кенесары Ермек, Айбар Сембек бар. Олар студент кезінен оқуда үздік атанып, Абай университетінің академиялық ұтқырлық бағдарламасымен АҚШ, Түркия, Өзбекстан сынды шет елдерде білімін жетілдірген.

Кездесуге Қазақстанның Қазан қаласындағы Бас консулы Ерлан Ысқаков, университеттің Стратегия және интернационалдандыру жөніндегі проректоры Айгүл Искакова, Ректор Аппаратының басшысы Жанатбек Ішпекбаев және шәкірттердің жетекшісі Роза Бакбергенова, Ерлан Касен, сондай-ақ ғалым Мұрат Мырзахметов қатысты. Жиын соңында Бас консул Ерлан Ұзақұлы университеттің оқытушы-профессорлары мен студенттеріне ықыласын білдіріп, алғыс хат табыстады.

Айта кетейік, Қазан федералдық университеті – Қазан қаласындағы жоғары оқу орны, Ресейдегі ең көне білім ордасының бірі. Білім беру орталығы 2023 жылы Ресейдегі ең ірі университеттер тізімінде 5-орында, ал шетелдік студенттер саны бойынша 3-орында тұр.

М.АЯТҰЛЫ

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ ЖАҢА БЕЛЕСКЕ КӨТЕРІЛДІ

Бүгін Абай университетіне Қытай Халық Республикасы Цзянсу Шетелдік байланыстар кеңесінің өкілдерінің арнайы делегациясы келді. Сапар барысында екі тарап өзара ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойып, Қазақстан мен Қытай арасындағы білім беру, ғылым және инновация салаларындағы достық қарым-қатынасты одан әрі тереңдетуге бағытталған бірлескен бастамалардың жоспарын бекітті.

Академиялық серіктестікті нығайтуды көздеген ресми кездесуге екі тараптан да өкілетті тұлғалар катысты. Делегация құрамында Цзянсу провинциясы мен Нанкин қаласының Шетелдік байланыстар кеңесінің басшылары мен мүшелері, Нанкин политехникалық университетінің өкілдері, сондай-ақ өңірдегі жетекші технологиялық және баспа компанияларының басшылары бар. Абай атындағы ҚазҰПУ тарапынан кездесуге Академиялық қызмет және Зерттеу қызметі мен инновация

жөніндегі проректорлар, факультет декандары мен департамент басшылары катысып, ұсыныстарын ортаға салды.

Жиын барысында қонақтарға Абай университетінің тарихы, жетістіктері және Орталық Азиядағы білім беру жүйесіндегі стратегиялық орны таныстырылды. Шетелдік делегация басшысы Лю Бузцзянь өзі басқаратын қауымдастықтың қызмет бағыттарын баяндап, екі ел арасындағы академиялық байланысты дамытып жүрген серіктестерге ризашылығын білдірді. Ол өңірдегі жетекші оқу орнымен әріптестікті тереңдетіп, ынтымақтастықтың дамытуға дайын екенін жеткізді.

Цзянсу провинциясы — Қытайдағы білім беру, ғылым мен технология саласы қарқынды дамыған, жоғары оқу орындарының саны және білім сапасы бойынша жетекші аймақтардың бірі. Бейжің мен Шанхайдан кейінгі негізгі академиялық хаб саналатын бұл өңірде 175 ЖОО орналасқан және 3 миллионға жуық студент білім алып жатыр. Олардың арасында қазақстан-

дық жастардың да бар екенін атап өткен Лю Бузцзянь Абай университетімен бірлескен оқу бағдарламаларын дайындау, жасанды интеллект және ғылымдағы жаңа бағыттар бойынша жүйелі байланыс орнатуға ниетті.

Сонымен қатар екі тарап Цзянсу провинциясының Шетелдік байланыстар кеңесі құрамындағы ірі баспаханамен бірлесе отырып, Өнер факультетінің «Полиграфия» мамандығы студенттеріне онлайн және офлайн дәрістер ұйымдастыру, магистранттардың аталған баспа орталығында өндірістік тәжірибеден өтуіне жағдай жасау және бірлесіп кітап басып шығару мәселелерін талқылады. Бұдан бөлек, «Аударма ісі» мамандығының оқу бағдарламасына қытай тілін тереңдетіп енгізу бастамасы көтерілді.

Кездесуде екі тарап өзара түсіністік пен әріптестікті айғақтайтын меморандумға қол қойып, білім мен ғылым саласындағы байланыстарды жаңа белеске көтеруге уағдаласты.

Өз тілшімізден

ҰЛТТЫҚ ОРТАЛЫҚ МУЗЕЙМЕН МЕМОРАНДУМҒА ҚОЛ ҚОЙЫЛДЫ

Абай университетінде ҚР Ұлттық Орталық музейі басшылығымен кездесу болып өтті. Жиын барысында ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылып, тараптар бірлескен жобаларды жүзеге асыру және мәдени-білім беру бағытындағы байланыстарды нығайту мәселелерінде ортақ келісімге келді.

Орталық музейде экскурсиялар өткізіліп қана қоймай, жыл бойы түрлі форматтағы мәдени-ағартушылық іс-шаралар тұрақты түрде ұйымдастырылып тұрады. Мұндай маусымдық және тарихи деректерге негізделген көрмелер мен іс-шаралар, мазмұнды дәрістер студенттердің бос уақытын тиімді ұйымдастыруға ықпал ететіні сөзсіз. Сонымен қатар білім алушылардың біліктілік көкжиегін арттырып, руханиятты дәріптеу мен тұлғалық құндылықтарды арттыруда да маңызы жоғары. Осыған орай, тараптар бірлескен жобаларды жүзеге асыру, жастардың тарихи-мәдени білімін арттыру және оқытушы-ғалымдардың ғылыми зерттеу жұмыстарын жүргізуге қатысты түрлі мәселелерді талқылады.

Екіжақты кездесуге университеттің Әлеуметтік даму жөніндегі проректоры Мақсат Жақау мен оқытушы-профессорлар құрамы және ҚР Ұлттық орталық музейінің директоры Сержан Саров, музей директорының орынбасары Арайлы Бақытқызы катысты. Басқосуда музей өкілдері мекеменің материалдық-экспонаттық қоры туралы кеңінен ақпарат беріп, ғылыми басылымдарын да таныстырды.

Жиын соңында екіжақты ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды. Ортақ келісім аясында алдағы уақытта студенттер мен оқытушылар музей жұмысына белсенді араласып, ғылыми-зерттеу және мәдени-ағартушылық жобалар жүзеге аспак.

Айта кетейік, ҚР Ұлттық орталық музейі — тек Қазақстанда ғана емес, бүкіл Орта Азия аумағына танымал бірегей әрі көне шаңырақ. Қорында 300 мыңға жуық материалдық және рухани мәдениет құндылығы сақталған. Қазіргі таңда музейде тұрақты алты экспозициялық зал жұмыс істейді.

Тамашалап келушілерге Қазақстанның байырғы палеонтологиясы, ежелгі, ортағасыр, жаңа және қазіргі заманғы тарихы мен мәдени мұрасы жайлы толыққанды мағлұмат алуға мүмкіндік береді.

Аяжан ҒАЗИЗҚЫЗЫ

УНИВЕРСИТЕТ АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНЫҢ ПЕДАГОГ КАДРЛАРЫН ДАЯРЛАУҒА АТСАЛЫСАДЫ

Алматы қаласының білім беру жүйесін білікті педагог кадрлармен қамтамасыз ету бағытында жаңа қадам жасалды. Қала әкімдігінің Білім басқармасы еліміздің жетекші жоғары оқу орындарымен өзара ынтымақтастық туралы меморандумдарға қол қойды. Олардың қатарында Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті де бар.

Жаңа келісім білім беру саласының екі буыны — жоғары және орта білім арасындағы байланысты нығайтып, болашақ мамандарды даярлаудан бастап, оның қызметтік ортаға бейімделуі мен еңбек жолын қалыптастыруға дейінгі кезеңдерді өзара сабақтастыруды көздейді.

Университеттің Академиялық қызмет жөніндегі проректоры Бану Нарбекова және Алматы қалалық Білім басқармасының басшысы Сәкен Аралбаев екіжақты ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды. Ынтымақтастық аясында оқыту сапасын жетілдіру, студенттердің мектептердегі практика мүмкіндіктерін кеңейту, академиялық ұтқырлықты дамыту және түлектердің Алматы қаласының мемлекеттік мекемелерге жұмысқа орналасуына қолдау көрсету жоспарланып отыр.

Сонымен қатар тараптар мектеп оқушыларына кәсіби бағдар беруге,

ғылыми-зерттеу және әдістемелік жобаларды бірлесе жүзеге асыруға, мұғалімдердің біліктілік құзыреттерін арттыруға бағытталған жұмыстарды күшейтеді. Педагогикалық мамандықтарға тұрақты қызығушылықты қалыптастыру және қаланың білім беру жүйесі үшін кадрлық резерв құру мақсатында «Педагогикалық сын-ныптар» жобасын дамытуға да назар аударылады.

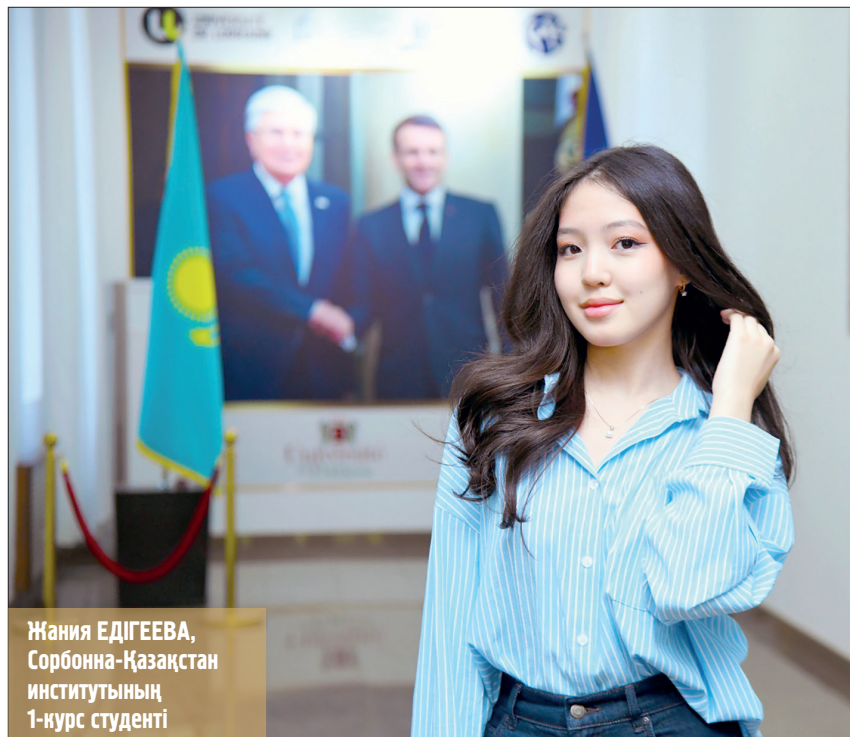
Абай университетінің шәкірт тәрбиелеудегі тәжірибесі мен білім беру ұйымдарымен орнатқан тығыз қарым-қатынасы студенттердің теориялық білімін тәжірибемен ұштастырып, болашақ мамандардың жұмыс ортасына ерте бейімделуіне мүмкіндік береді. Бұған дейін де университет пен мектеп арасында студенттердің арнайы дағдыларын дамыту, тағылымдамадан өтуі және түлектерді жұмыспен қамту бағыттарында бірлескен жобалар жүзеге асырылған.

Жаңа бастама педагог мәртебесінің тартымдылығын арттыруға және жастарға салалық дамудың нақты бағытын ұсынуға ықпал етеді. Осылайша университет — мектеп — еңбек нарығы арасындағы байланыс нығайып, Алматының білім беру жүйесіне қажетті жаңа буын мамандарын даярлаудың тиімді үлгісі қалыптаса түспек.

«Abai University»
media орталығы

#seriktin_photosy

«Abai University» аруы

Жания ЕДІГЕЕВА,
Сорбонна-Қазақстан
институтының
1-курс студенті

АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
«ABAI UNIVERSITY»
МЕДИА ОРТАЛЫҒЫ

Газет Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігінде 30.01.2009 жылы тіркеліп, тіркеу туралы №9874-Г күйлігі берілген

Бас редактор
Болат ШАРАХЫМБАЙ
Көркемдеп беттеуші
Нұржан МӘДЕЛХАН
Фототілші
Серік ИМАНҚҰЛОВ

Редакцияның мекен-жайы:
050010
Алматы қаласы,
Достық даңғылы 13
519-кеңсе
Байланыс тел: 8 (727) 293-86-38
Газет бүкіл республикаға тарайды

Автордың мақалалары редакция көзқарасын білдірмейді.
Редакцияға түскен материал қайтарылмайды.
Жазылу индексі: 65285
Таралымы 1000 дана
Тапсырыс №224

Газет 050010 Алматы қаласы,
Қазыбек би көшесі, 30-үй,
«Ұлағат» баспасының
баспаханасында басылды

Баспа директоры
Нұрлан БАЛЫҚОВ